Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
Postbus 166
3300 AD DORDRECHT

Uw brief van:	Ons kenmerk: D-805565	Gorinchem, 20 juni 2022
Uw kenmerk:	Behandelaar: dhr. T. (Theo) den Braanker Doorkiesnummer: (0183) 65 94 16	Zaaknummer: Z/22/733303

Onderwerp:
Zienswijze Jaarstukken 2021 en begroting 2023 Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

Geachte heer/mevrouw,

Op 14 april 2022 hebben wij van u een brief ontvangen over het geven van een zienswijze door de raad op de jaarstukken 2021 en conceptbegroting 2023 van de Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland-Zuid. U stelt de raad in de gelegenheid om vóór 20 juni 2022 met een reactie te komen. Deze datum is niet haalbaar gebleken. Vanwege de wettelijke termijnen binnen de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen, heeft u 17 juni 2022 reeds de concept-zienswijze van de raad ontvangen onder voorbehoud van definitieve vaststelling van de zienswijzen door de raad op 23 juni 2022. Hieronder brengen wij de zienswijze van de raad aan u over.

Algemeen
Het doet ons goed om te lezen dat u uw begroting en jaarstukken begint met het benadrukken van het verstevigen van de samenwerking met gemeenten en andere ketenpartners. De opgaven waar we voor staan, kunnen, zoals u terecht schetst, alleen in gezamenlijkheid gerealiseerd worden. Daarnaast bevinden we ons in een dynamisch werkveld, waardoor het van groot belang is dat we elkaar goed vasthouden.

U legt voor het welslagen van het regionale programma Veilig Opgroeien is Teamwerk vooral de nadruk op de kennis en deskundigheid van het lokale veld. Tevens doet u de uitspraak dat het moeten komen met een begrotingswijziging voor de Service Organisatie Jeugd (SOJ) het gevolg is van het niet behalen van de kostenreducties door ons als gemeenten. Graag zouden we ook hier de gezamenlijkheid benadrukt zien. We bevinden ons immers in een werkveld waarin alle partijen nodig zijn om de beoogde doelen (zowel inhoudelijk als financieel) te behalen en onze kwetsbare inwoners de begeleiding te bieden die nodig is.

Corona Virus
De corona pandemie is van invloed geweest op diverse programma's binnen de DG&J. Wij spreken wederom onze dank en waardering uit voor al het werk dat u heeft verzet in deze bijzondere tijden voor al onze inwoners en specifiek voor de meest kwetsbare inwoners. We volgen hierin ook het bureau Berenschot die heeft geconcludeerd dat er meer is gedaan dan verwacht had mogen worden, de GGD is hierin boven zichzelf uit gestegen.

<u>Onderdeel Dienst Gezondheid & Jeugd</u> (begroting 2023)
Naast de jaarlijkse indexering van de inwonerbijdrage en kosten jeugdhulp (*zie onze reactie op het betreffende onderdeel*), vraagt u onze zienswijze op een tweetal inhoudelijke voorstellen die de inwonerbijdrage structureel verhogen met:
1. € 120.406. wegens (structurele) uitbreiding Meldpunt Zorg & Overlast met 1fte
2. € 615.000 wegens formatie uitbreiding Veilig Thuis voor het jaar 2023.

Ad 1 Meldpunt Zorg en Overlast
U verzoekt de gemeenten om, naast de eerder vastgestelde structurele ophoging van 0,7 fte voor het meldpunt Zorg en Overlast, deze nogmaals uit te breiden met 1 fte. De toelichting die u daarvoor geeft is herkenbaar.
Ook wij zien een toename van het aantal recidiverende meldingen en verzwaring van de problematiek binnen de caseload van de professionals. Wel zien we in onze gemeenten gelukkig al wel een daling van het aantal initiële meldingen. Op dit moment is er een vierjarige subsidie aanvraag bij ZonMw in voorbereiding. Deze aanvraag is gericht op een verdiepende samenwerking rondom een regionale aanpak Onbegrepen Gedrag. Alle gemeenten in Zuid Holland Zuid en alle samenwerkingspartijen rondom Zorg en Overlast werken hierin samen. Dit project zou mede de recidive meldingen terug moeten brengen. Dit maakt dat wij een positieve zienswijze kunnen afgeven voor de tijdelijke ophoging van 1fte voor het Meldpunt Zorg en Overlast voor de periode van 3 jaar. In 2025 zullen we opnieuw moeten beoordelen of deze tijdelijk ophoging noodzakelijk is.

Ad 2 Veilig Thuis
Met het opstellen van het meerjarenperspectief 2019-2022 was de verwachting dat Veilig Thuis Zuid Holland Zuid (VT ZHZ) vanaf 2022 zou kunnen inkrimpen, omdat het lokale veld dan voldoende in staat gesteld zou zijn om casuïstiek vanuit VT ZHZ snel over te nemen en zelfstandig op te kunnen pakken. Eind 2021 constateerde u dat de begrote capaciteit op dat moment onvoldoende was om de taken van VT ZHZ in 2022 binnen de wettelijk gestelde termijnen uit te kunnen voeren. Door middel van een begrotingswijziging 2022 is hier formatie uitbreiding voor gevraagd. Deels incidenteel en deels structureel. De incidentele formatie-uitbreiding had tot doel om alle gemeenten extra tijd te geven om er voor te zorgen dat de lokale teams voldoende waren toegerust om de casuïstiek met veiligheidsvraagstukken goed op te kunnen pakken (grotendeels binnen het project "Veilig Opgroeien is Teamwerk").

In onze zienswijze op deze begrotingswijziging 2022 hebben we u verzocht om in nauwe samenwerking en afstemming met elkaar te zoeken naar lokale structurele borging van deze incidentele formatie-uitbreiding, expertise en middelen. Tevens hebben we u daarbij verzocht om bij de 1e bestuursrapportage 2022 te beoordelen of de gewenste uitbreiding nog noodzakelijk is of afgebouwd kon worden.

Het nu voorliggende begrotingsvoorstel voor 2023 loopt vooruit op deze gevraagde evaluatie. Feitelijk zegt u nu al dat de extra middelen niet alleen in 2022 nog niet kunnen worden afgebouwd, maar ook voor 2023 nog noodzakelijk zijn. Dit zonder enige verdere onderbouwing. U geeft daarbij zelfs aan dat slechts één gemeente in de regio de werkwijze rondom “Veilig Opgroeien is Teamwerk” (VOIT) geoperationaliseerd heeft. Wij herkennen ons niet in dit beeld. Meerdere gemeenten in de regio hebben de werkwijze rondom VOIT reeds geïmplementeerd, waaronder de gemeente Gorinchem. Onlangs heeft er in Gorinchem een evaluatie plaatsgevonden, waarbinnen de netwerkpartners aangaven tevreden te zijn over de samenwerking maar ook verbeterpunten zien. Deze verbeterpunten zitten ook op de samenwerking tussen het sociaal team en Veilig Thuis.

Omdat het hier gaat om de meest kwetsbare jeugdigen in onze samenleving, vinden we het belangrijk om deze zorg uiterst zorgvuldig te borgen met voldoende formatie. Hetzij bij Veilig Thuis, hetzij bij de lokale toegang. Daarom geven wij een positieve zienswijze af met betrekking tot uw verzoek tot verlenging van de incidentele formatie-uitbreiding in 2023. Wij zien dit als een incidentele uitbreiding voor enkel het jaar 2023, onder de voorwaarde dat u zowel bij de 1e bestuursrapportage 2022 als eind 2022, in gezamenlijkheid met het lokale sociaal team en andere betrokken netwerkpartners, aantoont of deze gevraagde uitbreiding echt nog noodzakelijk is. Indien blijkt dat de lokale toegang voldoende is toegerust en/ of de extra formatie bij Veilig Thuis niet meer noodzakelijk is, gaan we er vanuit dat er voor het jaar 2023 een terugbetaling plaatsvindt naar gemeente.

Oekraïne

U geeft aan dat de actuele ontwikkelingen rond de oorlog in de Oekraïne niet zijn meegenomen. Het is echter afgelopen maanden wel duidelijk geworden dat er ook een beroep is gedaan op de DG&J en er extra inzet is gepleegd. Het is daarom zaak om de omvang en de duur van deze inzet tijdig en op transparante manier in beeld te brengen en de kostenneutraliteit te bewaken, zodat wij niet naderhand voor voldongen feiten worden geplaatst.

JGZ

In 2023 loopt het huidige contract met Jong JGZ af. U komt eind 2022/begin 2023 met een gemotiveerd voorstel voor het aanbesteden of inbesteden van de Jeugdgezondheidszorg binnen Zuid-Holland Zuid. Wat ons betreft komt er een voorstel dat ook in samenspraak met de aangesloten gemeenten wordt voorbereid.

<u>Onderdeel Serviceorganisatie Zuid-Holland Zuid</u> (begroting 2023)

Tot op heden is er nog veel onduidelijkheid over de structurele Rijksbijdragen aan gemeenten voor de jeugdzorg vanaf 2023. Hierdoor is het geven van een zienswijze op deze begroting en op de meerjarenraming onzeker. Met inachtneming van dit gegeven, delen wij toch onze zienswijze met u.

We vinden het goed om te lezen dat de programmabegroting van uw Dienst en daarmee onze lokale bijdrage gebaseerd is op de prognose van de kosten voor de verschillende lokale gemeenten. In de afgelopen periode is uw maandelijkse prognose van onze lokale kosten zeer nauwkeurig geweest met slechts een afwijking van 1-2%. Het stemt ons dus positief dat onze bijdrage aan uw dienst hierop gebaseerd is. Wij willen over deze nauwkeurigheid onze waardering uitspreken en tegelijkertijd realiseren we ons dat dit geen garanties biedt voor de toekomst.

Wij danken u voor het geven van het inzicht over de autonome groei van de jeugdhulpuitgaven van de afgelopen jaren. Wij onderschrijven uw voorstel dat het verstandig is om met deze autonome groei rekening te houden. Dit zodat we toekomen aan ons streven om meer realistisch te begroten en

minder te maken te krijgen met grote tussentijdse begrotingswijzigingen. Hierbij realiseren we ons dat de jeugdwet een open karakter heeft waardoor we nooit volledig kunnen voorkomen dat we voor (financiële) verrassingen komen te staan.

Voor het rekening houden met deze autonome groei doet u een concrete suggestie voor een scenario, namelijk rekening houden met een autonome groei van 5%, 2,5% en 0% respectievelijk in de jaren 2022, 2023 en 2024 (en verder).

We onderschrijven deze percentages en uw onderbouwing dat voorgenomen maatregelen (lokaal en regionaal) effect zullen hebben en kunnen leiden tot besparingen en dat we daarom uit kunnen gaan van een afnemende groei. Tegelijkertijd weten we dat met een aantal ontwikkelingen nog geen rekening kon worden gehouden. Ontwikkelingen die juist kunnen leiden tot een (tijdelijke) groei van de jeugdhulp-uitgaven, namelijk; de maatregelen uit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd (waar gemeenten zich aan gecommitteerd hebben), een eventuele nasleep van corona, het gewijzigde woonplaatsbeginsel en de komst van Oekraïense jeugdigen welke mogelijk ook gebruik zullen gaan maken en recht hebben op jeugdhulp.
Tevens beseffen we ons dat de voorgestelde percentages gemiddelden zijn voor de regio en dat voor individuele gemeenten deze groeipercentages kunnen afwijken.
We willen u verzoeken om in 2022 de hier bovengenoemde ontwikkelingen strak te monitoren en ons op tijd op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen die u ziet zodat we hierop tijdig kunnen acteren.
Vooralsnog kunnen wij ons vinden in de door u voorgestelde begroting voor 2023 en het op te nemen bedrag van € 10.328.774 in uw begroting 2023 als bijdrage voor ons als gemeente Gorinchem.

De jaarrekening 2021
Het stemt ons tevreden dat het jaarrekeningresultaat 2021 voor de reguliere DG&J taken regionaal neutraal wordt afgesloten. Ondanks dat de gerealiseerde kosten in 2021 aanzienlijk hoger zijn dan voorzien. Net als 2020 werden deze kosten grotendeels gemaakt door COVID-19. Omdat deze kosten grotendeels gedeclareerd kunnen worden bij het ministerie van VWS heeft dit geen effect gehad op het jaarrekeningresultaat.

Veilig thuis
Ondanks COVID-19 blijven de realisatie cijfers grotendeels binnen de norm. Wel blijkt de norm “doorlooptijd” niet altijd gerealiseerd te kunnen worden. U geeft aan dat dit onder andere te maken heeft met het moeilijk kunnen overdragen van casussen i.v.m. wachttijden bij overdrachtspartners. Ook geeft u aan dat de gemeentelijke lokale toegangen veelal nog onvoldoende waren toegerust om de casuïstiek volledig over te nemen. Hiervoor heeft u in november 2021 door middel van een begrotingswijziging 2022 extra formatie aangevraagd voor het jaar 2022.

Onderdeel Serviceorganisatie Zuid-Holland Zuid
U benoemt dat 2021 voor u als Dienst in het teken stond van het samenwerken met gemeenten, zorgaanbieders en gezinnen om problemen op de lossen (bijvoorbeeld rondom COVID-19) en het benoemen van mooie ambities in de nabije toekomst. U geeft hierbij aan dat u als Dienst aan verschillende opgaven hebt gewerkt zoals de interne samenwerking tussen de SOJ en andere onderdelen binnen de DG&J, inkoop en contractmanagement en het komen tot een ontwikkelagenda

met regionale en lokale opgaven. Dit alles heeft doorgang gevonden ondanks de soms beperkende maatregelen als gevolg van COVID-19.
We spreken onze waardering uit voor het bewerkstelligen van dit alles, en in het bijzonder voor het realiseren van de nieuwe inkoop van specialistische jeugdzorg per 2022.

Voor de komende jaren staan we stevig gesteld door deze nieuwe inkoop van specialistische jeugdzorg met daarbinnen nieuwe werkwijzen. Wel willen we u er op wijzen dat naar ons idee het werk hiermee nog niet klaar is. Het implementeren van deze nieuwe werkwijze vraagt nog verdere aandacht, doorontwikkeling en dus een verder leren met elkaar. Hiervoor zijn gemeenten, SOJ en zorgaanbieders gezamenlijk aan zet. U als Dienst heeft hier een leidende rol in om bijvoorbeeld gezamenlijk met gemeenten het contractmanagement en de invoering van het nieuwe normenkader verder vorm te geven. We vragen u ons op de hoogte te houden van de algemene en specifieke ontwikkelingen rondom de inkoop en contractmanagement.
Voor het onderdeel SOJ geeft u aan dat de realisatie 2021 hoger is dan de prognose in de eerste en de tweede Bestuursrapportage. Uiteindelijk is de realisatie voor Gorinchem voor 2021 afgerond € 10.901.800.

Wij hebben besloten de jaarstukken 2021 voor kennisgeving aan te nemen.

Onderdeel Dienst Gezondheid & Jeugd
U schrijft in de jaarrekening 2021 dat er uitvoering is gegeven aan het programma ‘Samen voor gezond’ en de lokale jaarplannen. In 2021 is, bovenop de bestaande programmalijnen, een specifiek programma ‘Mentale gezondheid’ tot stand te gekomen. We vragen u om dit specifieke programma blijvend de aandacht te geven. Los van het effect van COVID-19, zijn er genoeg redenen om hier in samenspraak met de gemeenten en andere partners als JGZ sterk op in te zetten. Wij zijn ook benieuwd welke aanzetten er komen naar aanleiding van de binnenkort beschikbare resultaten van de jeugdmonitor 2021.

Controleverklaring
Hoewel wij in onze brief van 15 december 2021 u hebben verzocht om de controleverklaring tijdig in te dienen, is bij de jaarrekening nog geen goedkeurende controleverklaring van de accountant gevoegd. Voor het adequaat uitoefenen van de controlerende rol van de raad is een tijdige indiening van de concept-controleverklaring noodzakelijk. Het spreekt daarom voor zich dat u eventuele substantiële afwijkingen die zich nog manifesteren tijdens deze controle per omgaande communiceert met de deelnemende gemeenten.

Hoogachtend,
De gemeenteraad van Gorinchem
de griffier, de voorzitter,